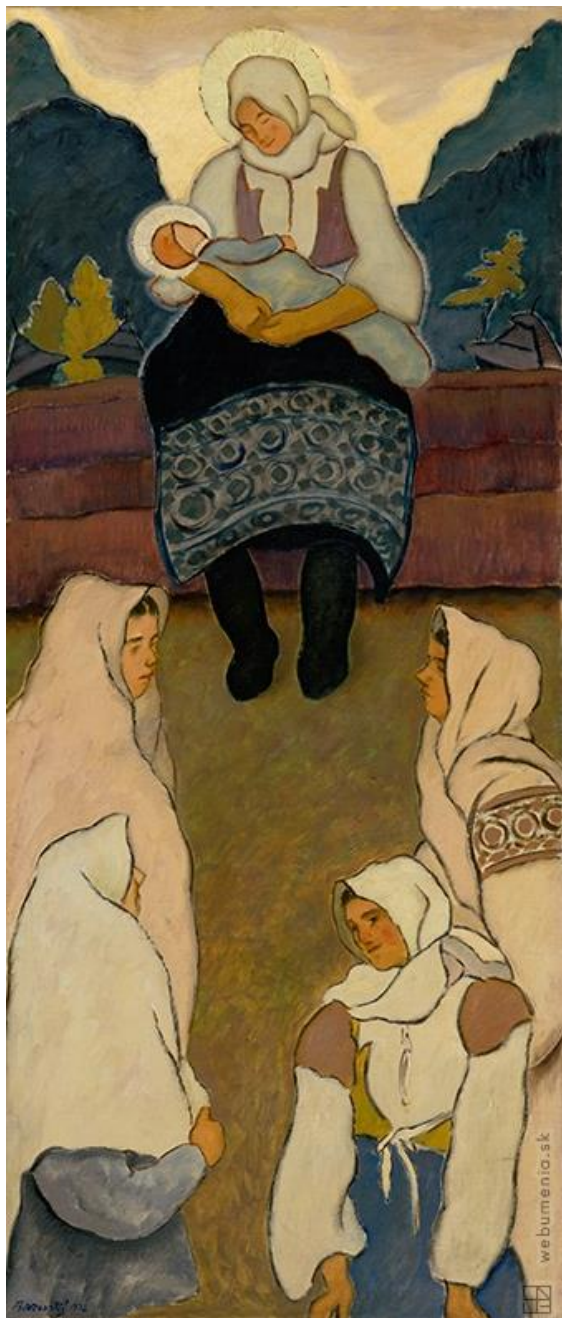

Lúz - Beliana v súvislosti s heslom *Bétel*: kráľovské mesto v *Kanaáne*, neskoršie mesto Bétel; pozri *Biblia*
Lužianky - pozri *Slovensko*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Lu%C5%BEianky>

M. Bazovský: Lužnianska Madona (1932)

lužická kultúra - *archeologická kultúra lužických popolnicových polí z mladšej doby bronzovej (13.-8.st.pr. Kr.) v oblasti Poľska, východného Nemecka až po západnú Ukrajinu; podieľala sa na etnogenézii Slovanov > v neskorej dobe železnej na území severných Čiech sa z nej vyvíja sliezsko-platěnická kultúra*

Lužná - pozri *Slovensko*

M. Benka: Lužná

A. P. Weisz-Kubínčan: Z Lužnej (1935)

Lübeck - pozri *Nemecko*

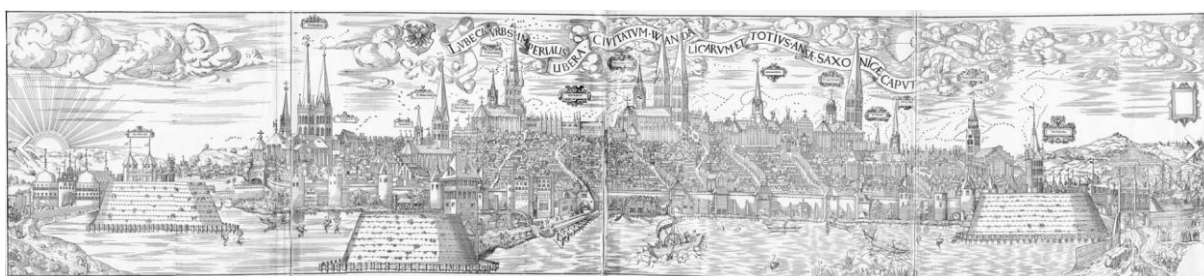
<https://sk.wikipedia.org/wiki/L%C3%BCbeck>

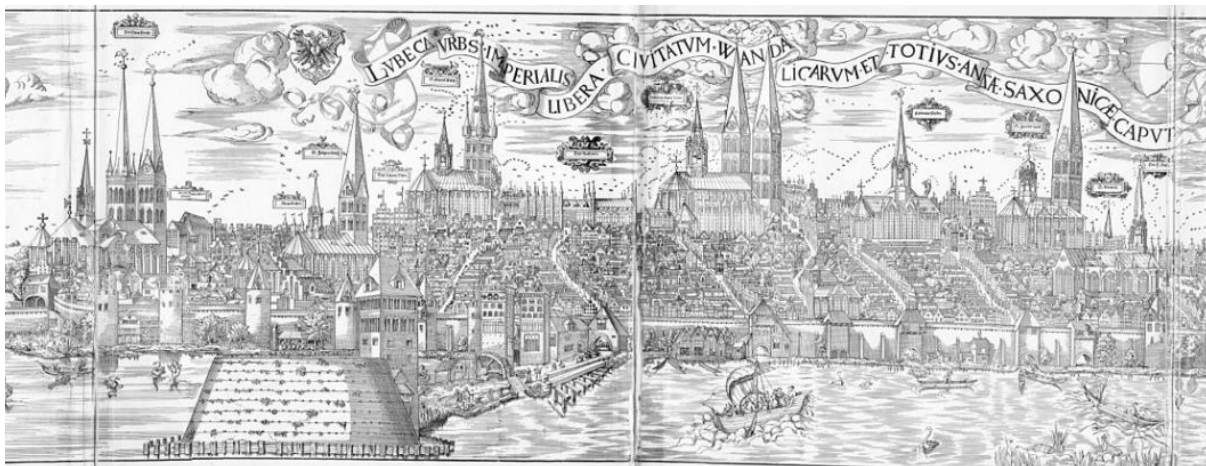
M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Lübeck (kolorovaný drevoryt z Norimberskej kroniky, 1493)

Lübeck (kolorovaná litografia, 1572)

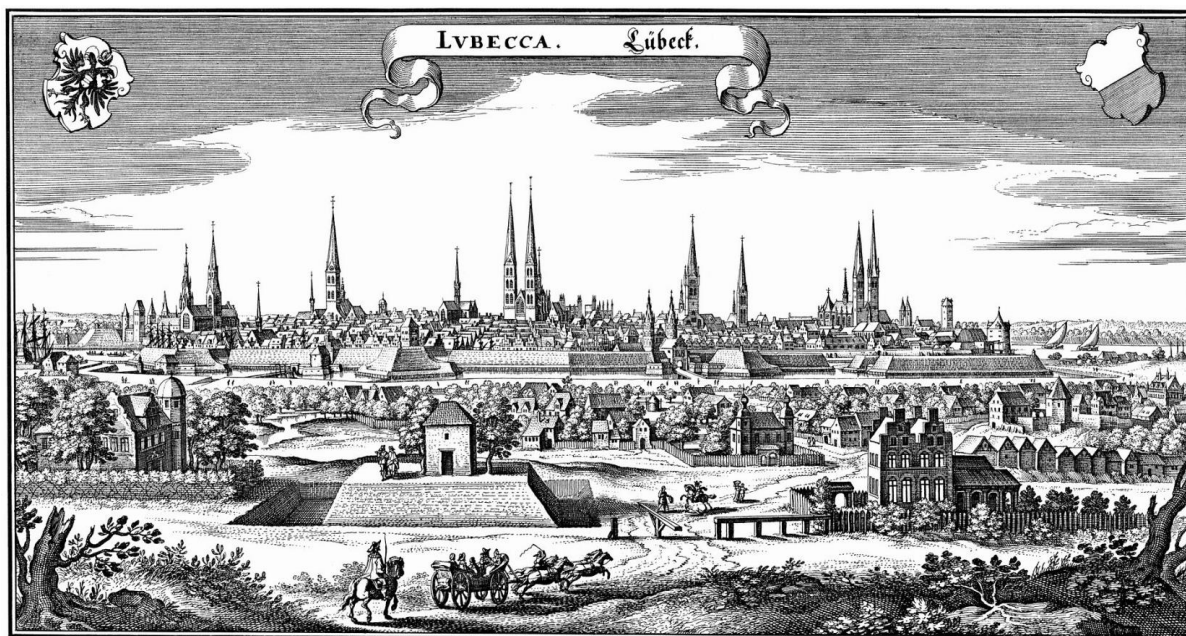
Elias Diebel: Lübeck (drevoryt, 1552)

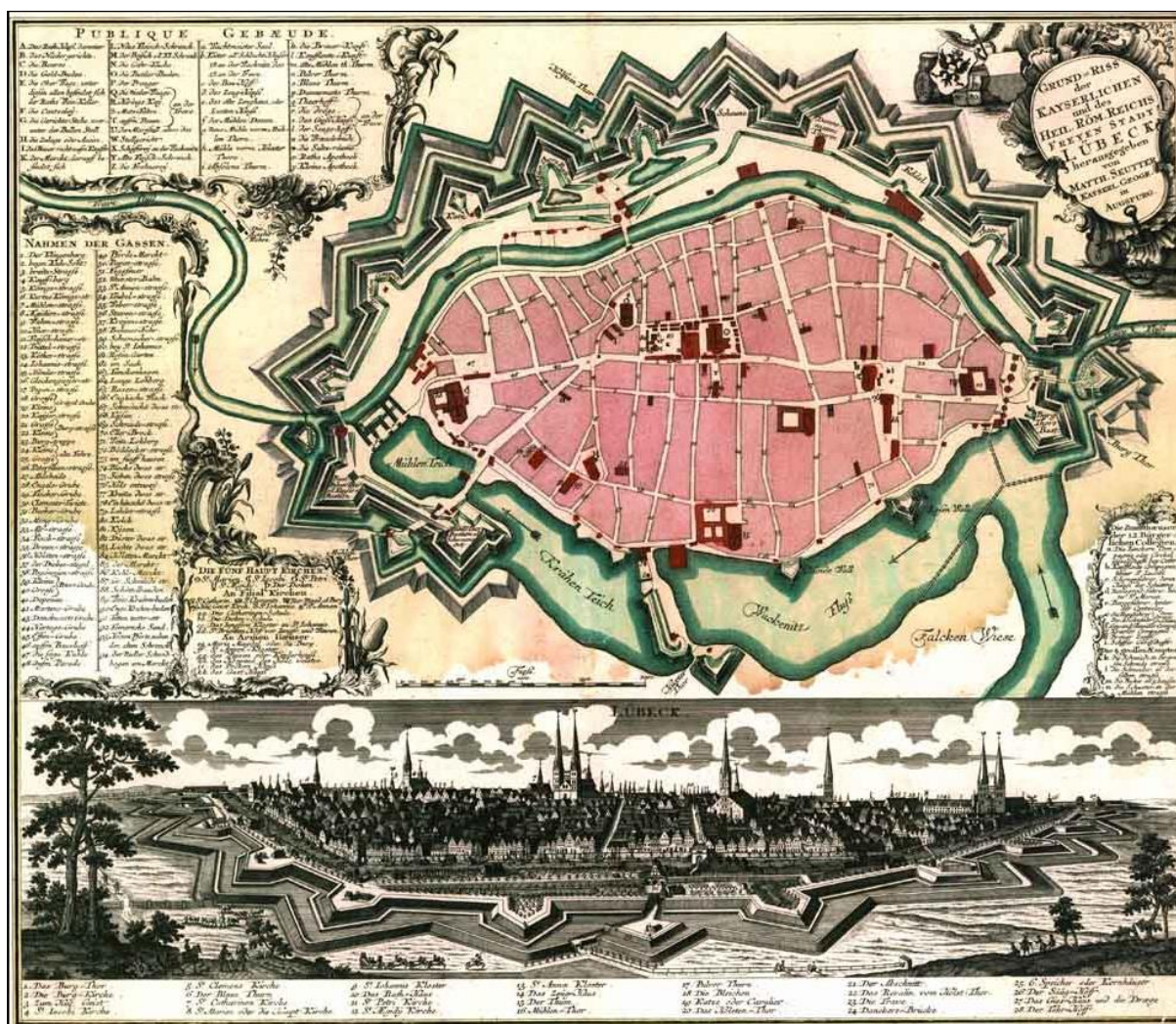
Elias Diebel: Lübeck (detail, drevoryt, 1552)

Elias Diebel: Lübeck (detail, drevoryt, 1552)

Lübeck v roku 1641 (rytina)

Matthäus Seutter: Lübeck (veduta a topografická ilustrácia, 1750)

Lü-tung-pin - v čínskej mytológii jeden z *ôsmich Nesmrteľných*; nesie meč, ktorým zabíja *démonov*; rozpráva sa o ňom, že v hostinci namiesto zaplattenia namaľoval na stenu dva *žeriavy*, ktoré privábili množstvo návštevníkov; keď však bola dlžoba splatená, žeriavy odleteli (obdoba akejsi čínskej *mimesis*, ktorá našla svoju podobu v povesti?)

Lützelburger Hans - (†1526); tiež Hans Franck; nemecký rezbár matric pre drevoryty, považovaný za jedného z najlepších vo svojej dobe; rezal matrice a robil drevorezy podľa návrhov iných umelcov

https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_L%C3%BCtzelburger

H. Lützelburger podľa návrhu H. Holbeina II.: Opát (tanec smrti, drevoryt, 1523-1525)

H. Lützelburger podľa návrhu H. Holbeina: Svetlo evanjelia (drevoryt, 1526)

H. Lützelburger podľa návrhu U. Grafa: Dvaja žoldnieri a žena so smrťou na strome (memento mori, 1524)

lycanthrope font - vlkolak písmo

Lýdia - otrokársky štát v západnej časti *Malej Ázie*; podľa povesti tam od 12.-7.st.pred Kr. vládol rod Herakleovcov, odvodzujúcich svoj pôvod od *Hérakla* a kráľovnej *Omfaly*; pozri *Frygia*; *šekel*

lyska - vták z rodu chriaštel'ovitých; pozri *chriaštel'*

Leyster Judith - (†1660); jedna z troch významných umelkýň v *holandského zlatého veku* maľby; ďalšie dve, *R. Ruysch* a *M. van Oosterwijk*, sa špecializovali na kvetinové zátišia, zatiaľ čo *J. Leyster* maľovala žánrové práce, pár portrétov a jedno zátišie; pozri *prostitúcia*

http://en.wikipedia.org/wiki/Judith_Leyster

J. Leyster: Muž ponúkajúci žene peniaze

Lychnomanteia -veštenie zo svietiaceho *plameňa*; pozri *grécka antická kultúra*

Lykaón - v *gréckej mytológii* lykosurský kráľ, otec *Kallisto* a ded *Arkada*

www: kráľ *Lykaón* bol veľmi krutý muž, mal asi päťdesiat synov a tí boli, ako hovoria mýty, ešte horší ako on; *Zeus* to všetko videl a bol veľmi nespokojný s ľudským pokolením, ktoré neuctievalo bohov, vyvyšovalo sa nad nich a páchalo násilie a zločiny; *Zeus* preto *Lykaónovu* rodinu navštívil v podobe obyčajného pocestného; *Lykaón* však jeho božský pôvod spoznal, ale žiadnu úctu ani bázeň nepocítil; rozhodol sa preveriť jeho božskú všemohúcnosť a tak – zrejme aj so svojimi synmi – zabili najmladšieho *Nyktima* a pripravili z neho jedlo, ktoré predložili *Diovi*; ten sa strašne rozzúrnil, bleskom spálil *Lykaónove* sídlo a kráľa aj so zvyšnými synmi premenil na vlkov; pre najvyššieho boha *Dia* to už bola posledná kvapka a rozhodol sa ľudský rod vyhubiť potopou sveta; potopu sveta prežili len *Deukalión* a jeho manželka *Pyrrha*, ktorých včas varoval *Prometeus*; tak mohli prežiť a znovu zaľudniť svet, ktorý už mal mať lepších obyvateľov než dovtedy

Hendrik Goltzius: Zeus premieňa Lykaóna na vlka

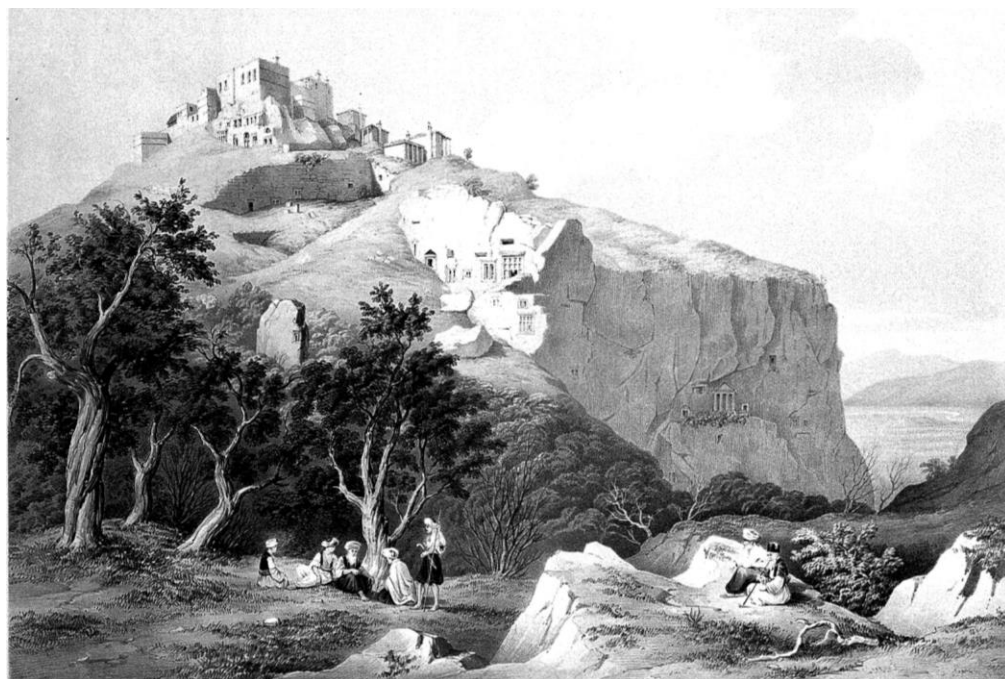

J. Cossiers: Jupiter a Lycaon (17.st.)

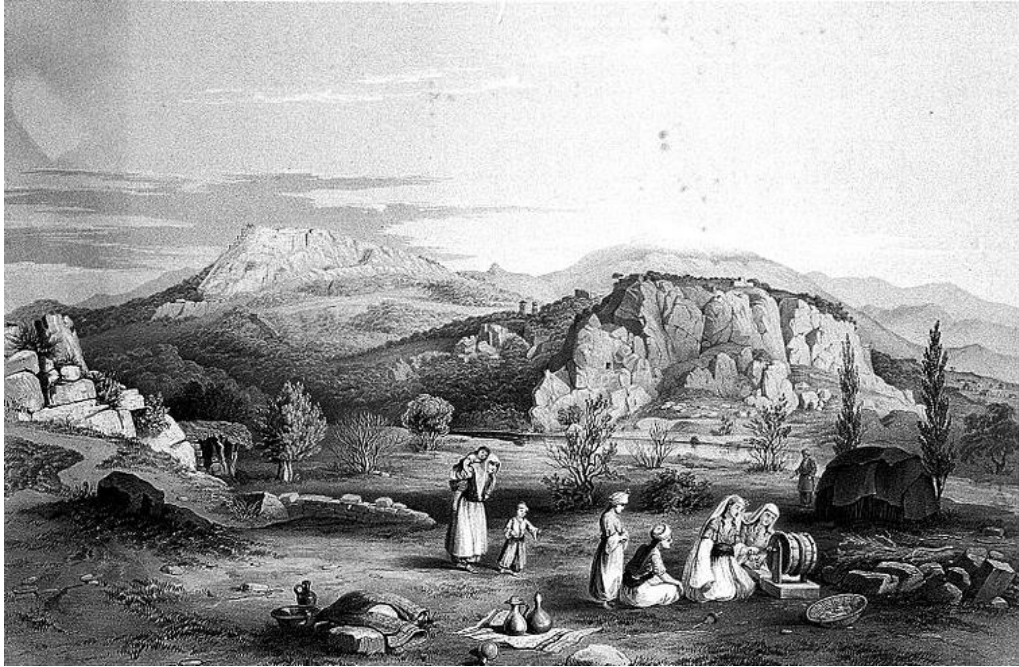
Lýkia - staroveká krajina v juhozápadnej časti *Malej Ázie*, osídlená Lýkmi a na pobreží Grékmi; pozri *grécka antická kultúra*; *Chimaira*, *Iobates*, *Bellefontés*; *Mikuláš*; *Lada 2*

G. Scharf ml.: Tliessos, Lýkia (litografia, 1847)

G. Scharf ml.: Tlos, Lýkia (litografia, 1847)

G. Scharf ml.: Xanthos, Lýkia (litografia, 1847)

lyko - pozri kozo/kodzo; materiál

Lykomédes - v gréckej mytológii 1. kráľ na ostrove Skyre, otec Achillovej milenky *Deiameie*; ukryl v paláci mladého Achillea pred mykénskym kráľom *Agamemnónom*, aby sa nemusel zúčastniť *Trójskej vojny*; Achilles žil na jeho dvore preoblečený za dievča; počas svojho pobytu sa do jednej z dievčat zaľúbil a ona mu podľa *Homéra* po jeho odchode (vypátral ho *Odyseus* a priviedol ku *Agamemnónovi*) mu porodila dieťa

2. Theseov nepriateľ, ktorý sa s ním sporil o územie v Euboi a v nestráženej chvíli zákerne Thesea zhodil z vysokej skaly do mora, kde sa Theseus utopil

Lykurgos - gréc. Λυκοῦργος/Lykurgos; 1.v gréckej mytológii thrácky kráľ, odporca *Dionýzovho* kultu, ktorý zabil v šialenstve svojho syna (podľa inej verzie si odťal mečom nohu) pokladajúc ho za *viniča*; keď stihla krajinu neúroda, vyviedol ho jeho ľud na horu *Pangaion* a tu Lykurga z príkazu *Dionýza* roztrhali kone; porovnaj príbeh *Dioméda*

2. spartský legendárny zákonodarca Lykurgos; nie je jasné, či Lycurgos bol skutočnou historickou postavou, avšak mnoho starovekých historikov verilo, že bol zodpovedný za spoločenské a vojenské reformy, ktoré transformovali spartskú spoločnosť; jeho život kládli do 8.st.pr.Kr.

J. Saenredam: Lykurgus poukazuje na hodnoty vzdelania (medirytina, 1596)

Lykurgov pohár - pohár z konca 4.st., vyrobený pravdepodobne v Ríme; dvojfarebný pohár je príkladom špeciálneho typu skla, známeho ako dichroické sklo, ktoré mení farbu proti svetlu; nepriehľadné zelené sklo sa mení pri presvietení na červené; sklo obsahuje malé množstvo koloidného zlata a striebra, ktoré prepožičiavajú tieto nezvyčajné optické vlastnosti; meno pohára je odvodené od mytologického námetu o násilníckom tráckom kráľovi *Lykurgovi*, ktorý napadol *Dionýza* a jednu z jeho *mainád*, *Ambrosiu*; *Ambrosia* prosila matku zem *Gaiu* na pomoc a tá ju premenila na *vinič*; ona sama potom ovinula vetve okolo *Lykurga* a držala ho v zajatí; pohár zobrazuje spútaného *Lykurga*, ktorého mučia *Dionýz*, *Pan* a *Satyr*; scéna by mohla byť narážkou na súčasné politické udalosti (porážka cisára *Licinia* r. 324)

http://www.britishmuseum.org/explore/highlights/highlight_objects/pe_mla/t/the_lycorgus_cup.aspx
[http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Lycorgus_cup_\(London\)](http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Lycorgus_cup_(London))

Neosvetlený Lykurgov pohár (koniec. 4.st.)
Lykurgov pohár proti svetlu (koniec. 4.st.)

Lynkos - v gréckej mytológii kráľ Argu, manžel *Hypermnéstry* a otec *Abasa*
Lyon - pozri valdénski; Francúzsko

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Lyon>

H. Schedel (grafik): Lyon (Norimberská kronika, 1493)

O. Kokoschka: Lyon (1927)

lyonskí chudobní - valdénski

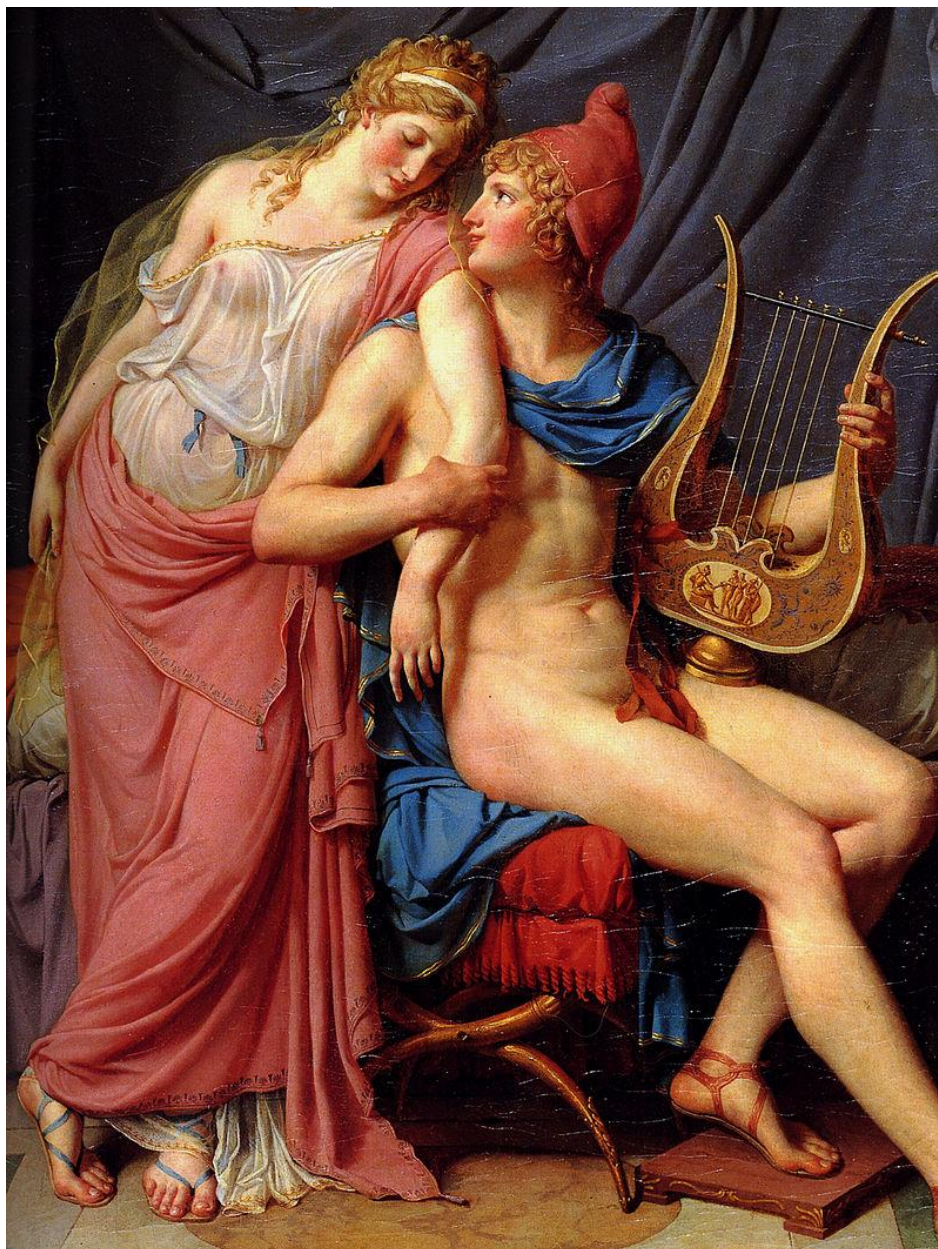
lýra - v súvislosti s heslom *kythara*: spolu s lýrou starogrécky strunozvučný brnkací hudobný nástroj; ich ozvučná skrinka vybieha do dvoch ramien; lýra je zaoblená a kythara hranolovitá; ramená sú spojené priečkou a od nej sa k ozvučnej skrini napínajú struny; hralo sa prstami alebo brnkadlom; lýra sa stala symbolom *hudby*; porovnaj *lutna*; pozri *Apolón*, *rapsód*, *Terpsichoré*; *strunné nástroje*; *Dobry pastier*, *korytnačka*; *sirény* (Wensleydalová)

Afrodita a Adonis (antická keramika)

S. Vouet: Apollo a Múzy (detail, 1640)

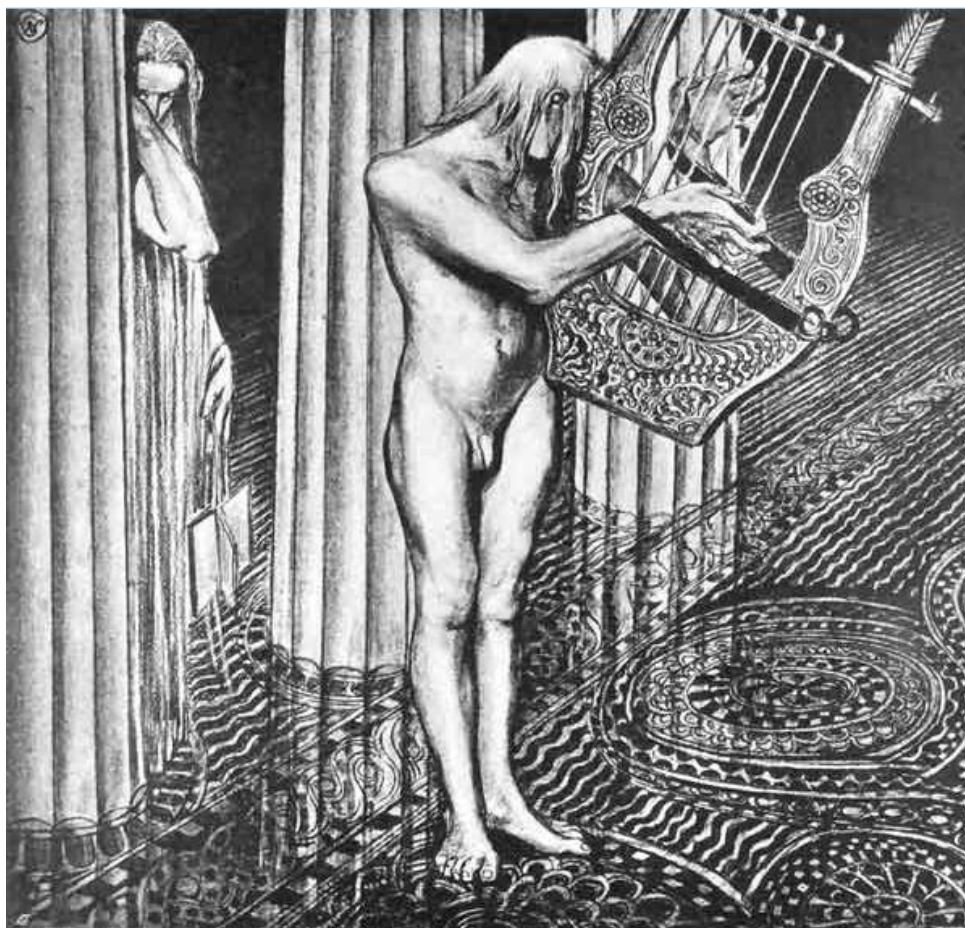
J.-L. David: Paris a Helena (1788)

A. Coypel: Alegória hudby (1681-1684)

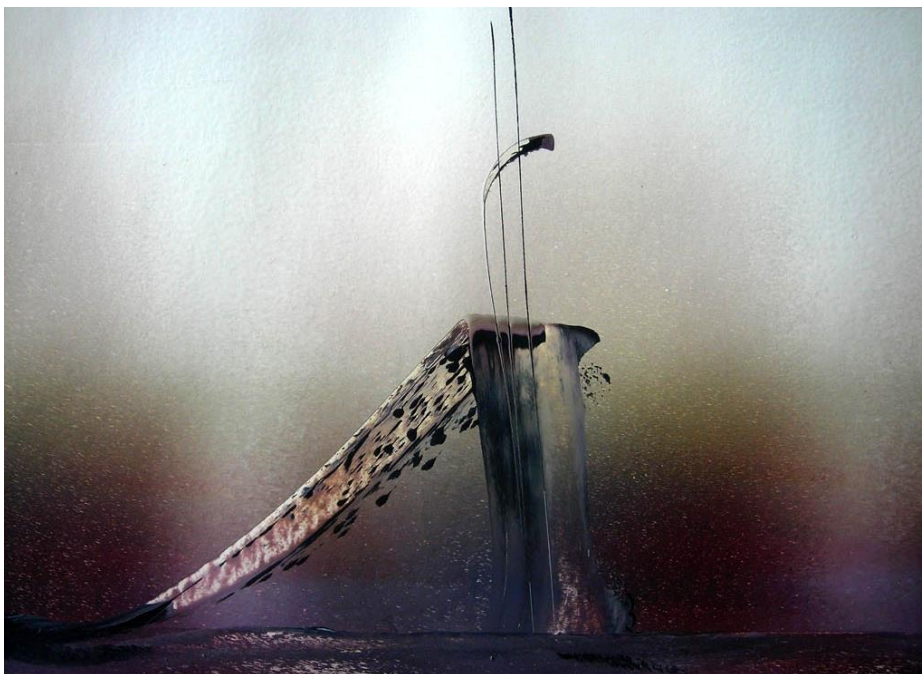
M.-M. Droling: Orfeus a Eurydika (1851)

lyrická abstrakcia - francúzska podoba *abstrakcionizmu* (Paul Klee, G. Mathieu); porovnaj termín *abstraktný expresionizmus, tachizmus*

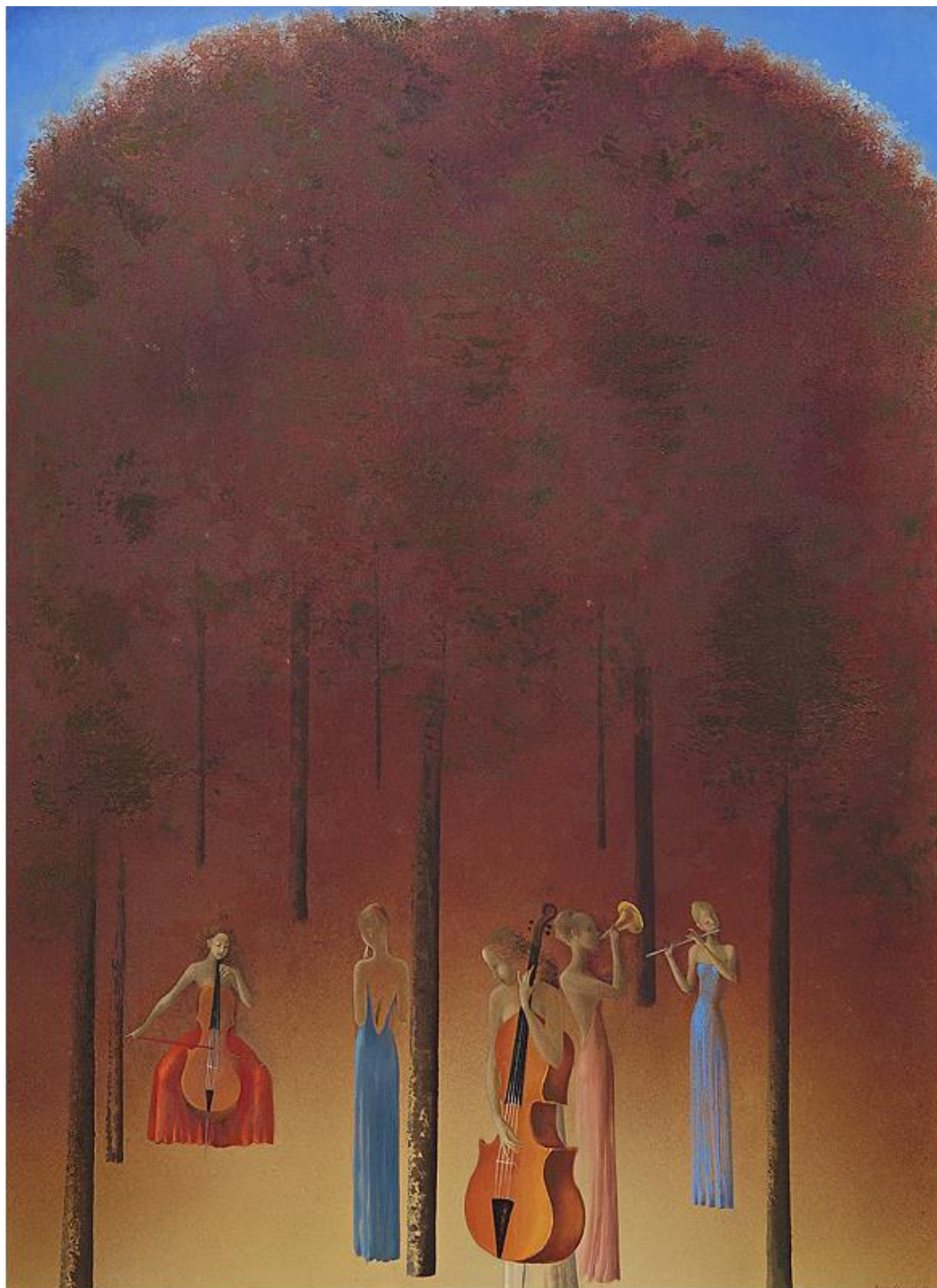
http://de.wikipedia.org/wiki/Lyrische_Abstraktion

http://en.wikipedia.org/wiki/Lyrical_Abstraction

G. Mathieu: Bez názvu

lyrický, lyrika, lyrizmus - pozri *japonské umenie 6, Kniha vtákov*

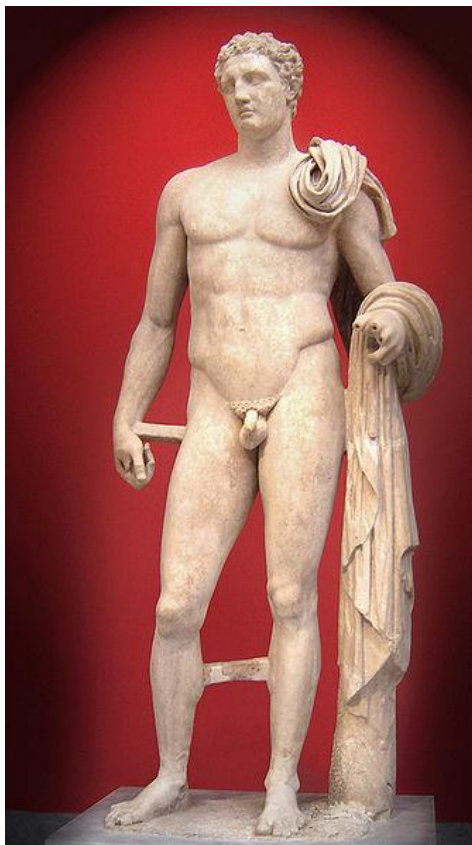
V. Žilinčanová: Koncert I. (1981)

lyrika matematická - matematická lyrika

lysis - rímsový zakončujúci článok antickej architektúry, vydutého odstupňovaného profilu v tvare podbradkovej lišty; porovnaj *lizéna*

Lysippos - gréc. Λύσιππος/Lysippos; grécky sochár zo 4.st.pr.Kr.; spolu so Scopasom a Praxitelesom považovaný za jedného z troch najväčších sochárov z klasického gréckeho obdobia (pozri *klasické obdobie antického Grécka*); prináša prechod do helenistického obdobia (pozri *grécke sochárstvo, grécke antické umenie*); je ťažké rozoznať štýl jeho diel podľa dochovaných kópií; nielenže mal veľkú dielňu a veľký počet učeníkov vo svojom bezprostrednom okruhu, ale na trhu boli *repliky* už za jeho života a tiež neskôr v *helenistickom* a *rímskom* období

<http://en.wikipedia.org/wiki/Lysippos>

Hermes z Atalanta (rímska socha v Lysippovom štýle, 2.st.pr.Kr.)
Erot Kapitolský (rímska kópia podľa Lysippa, 2.st.)

Lystra - gréc. Λύστρα; neidentifikované mesto v dnešnej tureckej náhornej plošine Hatunsaray v strednej Anatólii; Lystra je tri razy spomenutá v Novom zákone; Lystru navštívil niekoľkokrát *apoštol Pavol* spolu s Barnabášom a Silasom; tu Pavol stretol mladého učeníka Timoteja; v Skutkoch (14,14-17) sa píše, že keď apoštol Pavol a Barnabáš ko božské bytosti vďaka zázrakom, ktoré v mene Boha robili; hoci sa Pavol j Barnabáš snažili vyvrátiť navštívili Lystru, jej obyvatelia ich začali uctievať a im tento omyl, dalo veľa práce utíšiť vzrušené zástupy; Pavlovo a Barnabášovo pôsobenie v Lystre náhle ukončila nevraživosť niektorých Židov z *Antiochie* a z *Ikónie*; tí sa totiž dopočuli o úspešnej práci apoštolov medzi obyvateľmi Lystry a rozhodli sa, že ich budú stíhať a sledovať; keď prišli do Lystry, začali ľudí podnecovať k nenávisti; natoľko prekrúcali slová apoštolov a ohovárali ich, že sa im čoskoro podarilo presvedčiť tých, čo ešte pred krátkym časom pokladali Pavla a Barnabáša za božské bytosti, že apoštolovia sú vlastne horší než vrahovia, teda si zasluhujú smrť; sklamanie, ktoré obyvatelia Lystry pocítili, keď im bolo zabránené apoštolov oslavovať prinesením obete, viedlo teraz k tomu, že odpor proti Pavlovi a Barnabášovi bol práve taký nenávistný, ako silné bolo predtým ich nadšenie, ktorým ich zvelebovali ako bohov

-Obetovanie v Lystre; keď Pavol a Barnabáš zázračne uzdravili chromého, pohanskí obyvatelia mesta sa domnievali, že k nim zostúpil *Zeus* a *Hermes*; kňaz z Diovhó chrámu chcel im obetovať býkov; apoštoli si v ohrození roztrhli odev (tradičné židovské gesto nad rúhaním; pozri *Kristus pred Kaifášom*) a nakoniec sa im podarilo zadržať zástupy a zabrániť obetovaniu zvierat; dejiskom motívu priestransvo pred chrámom, kňaz sa chystá sekerou omráčiť býka; Pavol vedľa oltára si trhá plášť, zástup sa tlačí dopredu; v popredí barly ako dôkaz zázračného uzdravenia

<http://text.egwwritings.org/publication.php?pubtype=Book&bookCode=SA&pagenumber=112>

Raffael: Obeť v Lystre (1515)

P. van Coecke Aelst (návrh): Obeť v Lystre (gobelín, 16.st.)

W. de Poorter: Sv. Pavol a Barnabáš v Lystre (1636)

N. P. Berchem: Pavol a Barnabáš v Lystre (1650)

Lytras Nikiphoros - (†1904); gréc. Νικηφόρος Λύτρας/Nikiphoros Lytras; grécky maliar; r. 1860 získal štipendium na Kráľovskej akadémii výtvarných umení v Mníchove a po dokončení týchto štúdií, sa stal profesorom na Vysokej škole umeleckopriemyselnej, kde zostal po zvyšok svojho života; zostal verný akademickým zásadám *mníchovskej školy* (pozri *akademizmus*); najväčšiu pozornosť venoval etnografickým témam a portrétom; jeho najznámejšie krajiny znázorňujú región Lavrio; pozri *grécki maliari 19.st.*, *mníchovski maliari akademickí*

http://en.wikipedia.org/wiki/Nikiphoros_Lytras

N. Lytras: Antigona s mŕtvym Polyneikom (1865)

N. Lytras: Koledy (1872)